

Toiminnan järjestämisen arviointia

- henkilöstömitoitus,
- palvelutarjonta (esiopeus ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestäminen),
- talous ja
- yhteistyömahdollisuudet
- esiopetuksen henkilöstökustannusten muodostuminen
- lapsivaikutusten arviointi erillisenä tiedostona

Esiopetuksen henkilöstökustannusten muodostuminen

Lähde 22.10.2020: <https://www.kt.fi/sopimukset/ohjeet/ovtes/esiopetuksen-jarjestaminen>

Esiopetuksen järjestäminen kunnassa

Perusopetuslaissa säädetty esiopetus voidaan järjestää joko päivähoiton yhteydessä tai osana koulun toimintaa. Järjestämistapa vaikuttaa esiopetusta opettavan opettajan palvelussuhteen ehtoihin, koska riippuen järjestämistavasta hänen palvelussuhteensa ehdot määräytyvät joko KVTES:n tai OVTES:n mukaan. **Toimintojen kannalta em. virka- ja työehtosopimusten keskeisin ero on esiopetusta antavan henkilöstön työajan määräytymisessä.**

Ainoastaan siinä tapauksessa, että esiopetus on järjestetty koulutoimen alaisena osana jonkin koulun toimintaa siten, että oppilaat on määrätty nimeltä mainitun koulun oppilaiksi, esiopetusta antavan opettajan palvelussuhteen ehdot määräytyvät OVTES:n mukaan.

Yleistä

Perusopetuslaissa säädetty esiopetus voidaan järjestää joko päivähoiton yhteydessä tai osana koulun toimintaa. Esiopetuksen kuuluminen opetustoimen alaisuuteen ei edellytä sen toteuttamista koulussa, vaan sitä voidaan yhtä hyvin antaa päiväkodissa.

Vain silloin, kun esiopetus on järjestetty koulutoimen alaisena osana jonkun koulun toimintaa siten, että oppilaat on määrätty nimeltä mainitun koulun oppilaiksi (esiopeutusta saavat on siis otettu koulun esioppilaiksi), esiopetusta antavan opettajan palvelussuhteen ehdot määräytyvät OVTES:n mukaan. Kaikissa muissa esiopetusjärjestelyissä eli, kun esiopetusryhmää ei liitetä minkään koulun opetusryhmäksi tai opetusryhmään, kunnan palveluksessa olevan, esiopetusta antavan henkilöstön palvelussuhteen ehdot määräytyvät KVTES:n mukaan.

Toimintojen kannalta em. virka- ja työehtosopimusten keskeisin ero on esiopetusta antavan henkilöstön työajan määräytymisessä. Esiopetusta annetaan pääsääntöisesti 700 tuntia vuodessa, minkä lisäksi esiopetusta saava lapsi tarvitsee yleensä päivähoitopaikan.

Lasten päivähoitossa työskentelevän hoito-, kasvatusta- ja opetushenkilöstön palvelussuhteen ehdot määräytyvät KVTES:n mukaan riippumatta siitä, minkä monijäsenisen toimielimen alaisuuteen lasten päivähoitolaissa tarkoitettu palvelu on järjestetty tai mihin hallintokuntaan yms. päivähoito, varhaiskasvatus on organisoitu.

KVTES:n piirissä työskentelevän säännöllinen työaika on keskimäärin 38,25 tuntia viikossa. Esiopetustehtävä (700 t/v) kattaa noin 40 % henkilön em. säännöllisestä työajasta (lastentarhanopettajan keskimääräinen vuotuinen työaika arkipyhät, keskimääräiset vuosilomat ja KVTES:n 5 ylimääräistä vapaapäivä vähentäen on 1 644 tuntia vuodessa, vaihteluväli vuosilomaoikeudesta riippuen 1 598–1 713 tuntia), ja 60 % työajasta on käytettävissä lapsiryhmän ja päiväkodin muuhun toimintaan.

Toiminnan järjestäminen varhaiskasvatuksessa

Mäntsälän kunta	
ryhmäkoko	Toiminta vakassa / lakisääteiseen mitoitukseen perustuva varhaiskasvatuksen opettaja 16 000 € (40%), lastenhoitaja 13 000 € (lisäksi oppilaskohtainen henkilöstö tarpeen mukaan)
14	16 000 € + 13 000 € = 29 000 €
21	16 000 € + 16 000 €/13 000 € + 13 000 € = 45 000 €/42 000 €
Voi olla lisäksi sekaryhmiä, jossa on esiopetusikäisiä ja pienempiä – esiopetusaikana esiopetus kuitenkin omana ryhmänä.	

Toiminnan järjestäminen opetuspalveluissa

OVTES:n piirissä työskentelevän esiluokan opettajan opetusvelvollisuus on sopimuksen mukaan 23 tuntia viikossa, josta esiopetustunnit kattavat keskimäärin 18,42 tuntia viikossa (700 tuntia jaettuna koulun 38 työviikolle). Em. opetustuntien lisäksi esiluokan opettaja on velvollinen osallistumaan koulun yleissuunnitteluun (3 tuntia viikossa eli 114 t/v) ja eräisiin koulutus-/suunnittelupäiviin, jotka sisältyvät em. opetustuntien mukaan määräytyvään palkkaan (näin määräytyvä työnantajan direktio-oikeuden piiriin kuuluva työaika vuodessa on 1006 tuntia). Lisäksi em. palkkaan sisältyy mm. opettajan työkuvaan kuuluvat, oppituntien ulkopuoliset tehtävät kuten oppituntien valmistelu, lukuvuoden alussa laadittava opetussuunnitelma ja mahdollinen lapsikohtainen esiopetussuunnitelma. Koska esiluokan oppilaille ei yleensä pidetä kirjallisia kokeita eikä teettä kirjallisia harjoituksia, jotka opettaja korjaisi opetustuntien ulkopuolella, on tämäntyyppisiä tehtäviä esiluokan opettajalla muita opettajia selvästi vähemmän.

Mäntsälän kunta	
esiluokanopettaja 32 400 € (80%), samanaikaisopettaja (luokanopettaja) n 1500 €/vvh, lastenhoitaja 13 000 €, koulunkäynninohjaaja 14 000 €	
Hyökännummi lv. 2020-2021	Numminen lv. 2020-2021
22 lasta, 20 h/vk, jakotunteja 0, esiopettajalla perusopetuksesta 3 vvh. Kaksi lastenhoitajaa vakasta.	23 lasta, 20 h/vk, jakotunteja 3, lisäksi samanaikaisopettaja 2 vvh, esiopettajalla perusopetuksessa 0 vvh. Yksi lastenhoitaja vakasta.
esiluokanopettaja 32 400 € + 13 000 € + 13 000 € = 58 400 € (lisäksi erityisen tarpeen perusteella koulunkäynninohjaaja 14 000 €, hanke)	esiluokanopettaja 40 000 € + 3 000 € + 13 000 € = 56 000 €

Mikäli koulun esiluokan opettajalle ei anneta em. esiopetustuntien lisäksi muita opetustunteja (esim. I ja II luokan), opettaja on osa-aikainen (18,42 t / 23 t) ja hänen palkkansa määräytyy osa-aikapalkkana. Mahdollisuutta tarjota esim. lastentarhanopettajan pätevyyden omaavalle esiluokan opettajalle muita oppitunteja rajoittavat kelpoisuussäännökset.

Koulun esiluokan opettajalle voidaan pyrkiä löytämään työtä myös esim. päivähoiton tai koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävissä. Näiden tehtävien osalta po. henkilön palvelussuhteen ehdot määräytyvät KVTES:n mukaan. Kahden erityyppisen sopimuksen – OVTES:n ja KVTES:n – niveltäminen yhteen mm. työajan suhteen on kuitenkin ongelmallista. Ainakin, mikäli päivähoiton piirissä tarvitaan henkilöstöresursseja eikä opetustoimella ole esiluokan opettajalle vähintään täyden opetusvelvollisuuden edellyttämää määrää oppitunteja, esiopetus on tarkoituksenmukaisinta järjestää päivähoiton yhteydessä. Tällöin esiopetusta antavan palvelussuhteen ehdot määräytyvät kaikilta osin KVTES:n mukaan.

Toiminnan järjestämisen arviointia

- henkilöstömitoitus,
- palvelutarjonta (esiopetus ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestäminen),
- talous ja
- yhteistyömahdollisuudet

Nykytila 2020					
	Henkilöstömitoitus: henkilöstön mahdollisia variaatioita	Esim.	Palvelutarjonta	Talous	Yhteistyö koulu / vaka (toimintakulttuuriin liittyvä asia)
koulun yhdysluokka	luokanopettaja luokanopettaja+ohjaaja	esk-1. lk. esk-2	Esiopetusta. Jos lapsi tarvitsee esiopetusta täydentävää	Kustannusneutraali, jos ei aiheuta lisäryhmän perustamista.	mahdollista, jos koulu- päiväkoti: esim. - ys ti 8-9,

		vammaisopetuksen yhdysluokka	varhaiskasvatusta kesken toimintakauden, lapsi vaihtaa yksikköä. Pidentetyn oppivelvollisuuden oppilaat perusopetuksen yhteydessä (vammaisopetus).	Lisäryhmän vaikutuksessa huomioidaan esk.-6. lk. Mahdollinen ohjaajan kustannus	<ul style="list-style-type: none"> - tiimit to 13-14 - läsnä opettajat ja vakan esiopettajat Jos ei koulu-päiväkoti, yhteistyö mahdollista, mutta edellyttää erillistä suunnitelmaa.
koulun esiopetusryhmä, jos ei koulu-päiväkotiyksikkö	esiopettaja esiopettaja+ohjaaja	esk	Esiopetusta. Jos lapsi tarvitsee esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta kesken toimintakauden, lapsi vaihtaa yksikköä.	n. 40 000 €/v + mahdollinen ohjaajakustannus lapsimäärään perustuen (suositus, ei velvoittavuutta) tai lapsikohtaisen tarpeen perusteella	yhteistyö mahdollista, mutta edellyttää erillistä suunnitelmaa
koulun esiopetusryhmä, jos koulu-päiväkotiyksikkö	esiopettaja esiopettaja+ohjaaja esiopettaja+vakan työntekijä esiopettaja+ohjaaja+vakan työntekijä	esk	Esiopetusta, jonka jälkeen lapsi siirtyy vakaan saamaan esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta	n. 40 000 €/v + varhaiskasvatuksen lastenhoitaja + mahdollinen ohjaajakustannus lapsimäärään perustuen (suositus, ei velvoittavuutta) tai lapsikohtaisen tarpeen perusteella	mahdollista, jos koulu-päiväkoti: esim. <ul style="list-style-type: none"> - ys ti 8-9, - tiimit to 13-14 - läsnä opettajat ja vakan esiopettajat
päiväkoti, jos ei koulu-päiväkotiyksikkö	varhaiskasvatuksen opettaja (1-2) + lastenhoitaja (1-2), (lakisääteinen mitoitus)	esk	Esiopetusta ja esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta	noin 40 % ryhmän henkilöstön vuosittaisesta palkkakustannuksesta	yhteistyö mahdollista, mutta edellyttää erillistä suunnitelmaa
päiväkoti, jos koulu-päiväkotiyksikkö	varhaiskasvatuksen opettaja (1-2) +	esk esk-1 esk-2	Esiopetusta ja esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta	noin 40 % ryhmän henkilöstön	mahdollista, jos koulu-päiväkoti: esim. <ul style="list-style-type: none"> - ys ti 8-9,

	lastenhoitaja (1-2), (lakisääteinen mitoitus)			vuosittaisesta palkkakustannuksesta	- tiimit to 13-14 - läsnä opettajat ja vakan esiopettajat
--	--	--	--	--	--

Muuta lähdemateriaalia Dextranetissa: Kasvatus- ja sivistyslautakunta 29.9.2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 29.09.2020 klo 17:00 - 19:20 Teams -kokous

Asialista

63 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

64 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta

65 § Työjärjestyksen hyväksyminen

66 § Talousarvion toteutuminen / Kasvatus- ja sivistyspalvelut

67 § **Talousarvioesitys 2021 / Kasvatus- ja sivistyspalvelut**

68 § Kasvatus- ja sivistyslautakunnan otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset ja annetut lausunnot

67 § Talousarvioesitys 2021 / Kasvatus- ja sivistyspalvelut

74/02.02.00/2020

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 29.09.2020 § 67

Kokousasia Oma kokousasia Työpöytä

Liitteet (4)

[Liite 1. Kasvatus- ja sivistyslautakunnan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus 2021 – 2026](#)

[Liite 2. Kasvatus- ja sivistystoimialan tavoitteet ja toimenpiteet 2021](#)

[Liite 3. Kasvatus- ja sivistystoimialan investoinnit 2021 – 2026](#)

[Liite 4. Kasvatus- ja sivistystoimialan henkilöstösuunnitelma 2021](#)

Oheismateriaali (5)

[Oheismateriaali 1. TA 2021 15.9.2020 iltakoulu](#)

[Oheismateriaali 2. Koonti lapsivaikutusten arviointi Arola-Hyökännummi](#)

[Oheismateriaali 3. LAVA materiaali _ Kyselyt unelmien koulu](#)

[Oheismateriaali 4. LAVA materiaali _ Sähköisen kyselyn avoimet vastaukset yhteenveto](#)

[Oheismateriaali 5. Taulukko taustatiedot LAVA Arola-Hyökännummi](#)

Peruskoulussa toteutettavan esiopetuksen opettajan palkkaus

Osana peruskoulun toimintaa (oppilaat ovat nimetyn peruskoulun oppilaita) annettavan esiopetuksen opettajien palvelussuhteen ehdot määräytyvät kunnallisen OVTES:n peruskoulua koskevan virkaehtosopimusliitteen mukaisesti.

Esiopetusta annetaan joko erillisessä esiluokassa tai yhdysluokkaopetuksena lähinnä peruskoulun I ja/ tai II vuosiluokkien yhteydessä.

Koulun esiopetuksen hoitaa viranhaltija tai tuntiopettaja. Esiopettaja voi myös olla työsuhteinen, jos hän opettaa vain esiopetuksessa eikä hänellä ole hoidettavana perusopetuksen tunteja.

Esiluokanopettajan virka perustetaan tai tuntiopettaja otetaan toistaiseksi, jos erillisen esiluokanopettajan tarve on pysyvä.

Esiopettajan ja luokanopettajan tehtävät ovat erilaiset, kuten esiopetuksen ja luokanopetuksen opettajan kelpoisuusehdotkin. Muun muassa tästä syystä palvelussuhteen ehdot ovat myös erilaiset. Kyseessä on kaksi eri tehtäväkokonaisuutta.

Luokanopettajan virassa oleva voi antaa esiopetusta omissa luokanopettajan virassaan. Tällöin palvelussuhteen ehdot ovat luokanopettajan palvelussuhteen ehdot. Jos sen sijaan esiopetuksen antaminen erillisellä esiluokalla tulee olemaan ainoa ko. opettajan työn sisältö, niin viran nimikkeen muuttamiseen (ts. vanhan viran lakkauttaminen, uuden perustaminen ja viranhaltijan ottaminen uuteen virkaan) tulisi ryhtyä. Myös esiopetuksessa on tärkeä, että virkanimike vastaa henkilön tehtäviä.

Jos esiopetus annetaan tuntiopetuksena, palvelussuhteen ehdot määräytyvät tehtävän mukaan, jolloin vastaavia ongelmia ei ole.

Erillinen esiluokka

Kun esiopetus on järjestetty erillisellä esiluokalla, jonka opetuksen hoitaa esiluokanopettajan viranhaltija, hänen peruspalkkansa määräytyy hänen oman kelpoisuutensa perusteella seuraavasti:

Ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	4 03 04 02 0
Erityisesiluokan opettaja, jolla on erityislastentarhanopettajan kelpoisuus	4 03 04 02 4
Asetuksen 986/1998 7 §:n mukainen kelpoisuus	4 03 04 02 1

Hinnoittelutunnusta 4 03 04 02 4 käytetään vain, jos koulussa on erillinen erityisesiluokka, jota opettavalla opettajalla on erityislastentarhanopettajan kelpoisuus.

Esiluokanopettajan opetusvelvollisuus on 23 tuntia viikossa. Erillisen esiluokan opettamisesta ei voi saada opetusvelvollisuuden huojennusta, koska peruskoulunliitteen 10 §:n 2 momentin opetusvelvollisuuteen lukeminen edellyttää aina sekä esiopetuksen että vuosiluokkien 1–6 oppilaiden samanaikaisopetusta. Esiluokanopettajilla on kuitenkin muista peruskoulun opettajista poiketen oikeus 5 vuoden opettajan palvelun perusteella saada 6 %:n suuruinen vuosisidonnainen lisä, joka muilla peruskoulun opettajilla on vain 2 %:n suuruinen.

Jos erillisen esiluokanopettajanviran haltija opettaa esiopetuksen lisäksi perusopetuksen puolella, määräytyy perusopetuksesta maksettava palkka erikseen perusopetusta koskevien määräysten mukaisesti. Tämä on ainoa tilanne, jossa peruskoulussa viranhaltijalle lasketaan sekä painotettu peruspalkka että painotettu opetusvelvollisuus.

Esiopetusta antavan tuntiopettajan palkka määräytyy samoin perustein kuin mitä yllä on todettu viranhaltijan osalta kuitenkin sillä poikkeuksella, että tuntiopettajaan ei sovelleta liitteen I 10 § 2 momenttia.

Esiopetus yhdistettynä muihin perusopetukseen

Jos luokanopettaja antaa esiopetusta, määräytyy palkkaus kaikilta osin perusopetuksen mukaisena. Esim. jos luokanopettajan opetusryhmään kuuluu ensimmäisen vuosiluokan oppilaiden lisäksi esiopetuksen oppilaat, määräytyy peruspalkka luokanopettajaa koskevien määräysten mukaan ja opetusvelvollisuus on 24 tuntia viikossa. Tähän tuntimäärään luetaan yksi viikkotunti, jos opettaja opettaa yhdistetyssä luokassa vähintään puolet esiopetusryhmän opetuksesta. Jos tällaisella luokanopettajalla on kokonaisuudessaan 24 oppituntia viikossa, jää hänelle yksi ylitunti maksettavaksi oman viran mukaisella ylituntipalkkioperusteella. Jos opettajalla on esim. yhdistetty ensimmäinen ja toinen vuosiluokka, minkä lisäksi hän opettaa vähintään puolet esiopetusryhmän tunneista, saa hän lukea opetusvelvollisuuteensa kaksi viikkotuntia. Opetusvelvollisuuteen lukemiset eivät koske tuntiopettajaa.

Esimerkki viranhaltijan painotetun peruspalkan ja opv:n laskemisesta

Esiluokan opettajalla on ylempi korkeakoulututkinto ja perusopetusta antavan opettajan kelpoisuus (40304020). Hän opettaa esiluokalla 19 tuntia ja perusopetuksessa 5 tuntia viikossa. Hänelle on myönnetty vuosisidonnaista lisää 10 palveluvuoden perusteella.

1.2.2013

Peruspalkka esiopetuksessa	2 200,04 (II kl)
Opetusvelvollisuus esiopetuksessa	23 tuntia

Peruspalkka perusopetuksessa 2 535,92 (II kl)

Opetusvelvollisuus perusopetuksessa 24 tuntia

Painotettu peruspalkka 1.8.2009

$$\frac{(19 \times 2\,200,04) + (5 \times 2\,535,92)}{24} = 2\,270,02$$

Painotettu opetusvelvollisuus

$$\frac{(19 \times 23) + (5 \times 24)}{24} = 23,20 \sim 23$$

Opettajalle jää maksettavaksi yksi ylitunti, jonka perusteena on painotettu peruspalkka. Lisäksi otetaan huomioon vuosisidonnainen lisä.

Lähde 22.10.2020: <https://www.kt.fi/sopimukset/ohjeet/ovtes/esiopetuksen-jarjestaminen>